

Ekoloji konusu Kaz Dağları'ndaki doğa katliamıyla ilgili olarak yapılan büyük protesto yürüyüşüyle ön planda önem kazandı. Daha önce de önemliydi ama şimdi iyice ön plana çıktı.

Ve bildiğimiz film yeniden oynuyor:

Doğa tahribinin sorumlusu –sadece Türkiye'de değil başka ülkelerde de- kapitalizmdir, ekoloji konusunda Marx demiştir ki, belirlemeleri birbirini kovalıyor. Konuyu 12 yıl önce yazdığım “**Komünist toplum ekolojik olabilir mi?**” yazısında incelemiştim. (Site içinde aranarak bulunabilir.) Oradaki iki temel görüşü burada özetlemekle yetineceğim.

Birincisi: ekolojik tahribatın sorumlusu kapitalizmdir de reel sosyalizm bu konuda ne yapmıştır, sessizce geçmemek gerekir. SSCB ve diğer sosyalist ülkelerin yarattıkları ekolojik tahribat büyüktür ve Çernobil nükleer santral kazası bunun küçük bölümüdür.

Sosyalist ülkelerden geçerek denize dökülen Tuna Nehri'nin akan bir lağıma dönüşmesi herhalde kapitalizmin ürünü değildir.

Bugünkü Rusya Federasyonu sınırları içindeki Aral Gölü'nün üçte ikisinin kurumması için de aynı belirleme yapılabilir.

Özbekistan'da toprakların aşırı ve yanlış gübreleme nedeniyle çoraklaşması da bu çerçevededir.

Bulgaristan'da hava kirliliği 1989 sonlarında komünist partisine karşı yapılan gösterilerin ana motifidir. Bu ülkede hava kirliliği rakamları “devlet sırrıdır” gerekçesiyle gizliydi ama nefes almak

kirlilik derecesini anlamak için yetiyordu.

Çin’de komünist partisinin yönetimindeki kapitalizmle bu ülke havayı ve genel olarak doğayı en çok kirlüten ülkelerden birisi durumuna gelmiştir.

Ekolojik yıkım konusunda kapitalizmin suçlanmasına diyeceğim yok ama bunları da unutmayalım.

İkincisi: komünizm insanlık için zararlı bir hedeftir.

Gerekçe:

Komünizmin klasik tanımında iki belirleyici nokta vardır: sınıfların ortadan kalkması ile herkesten yeteneğine göre ve herkese ihtiyacı kadar ilkesinin hayata geçmesi.

“Herkese ihtiyacı kadar” ne demektir?

İhtiyacın sınırı yoktur. Mevcut ihtiyaçlar karşılanır, arkasından yenileri gelir; onlar karşılanır, yenileri ortaya çıkar ve bu böyle sürüp gider.

İnsanların sürekli gelişen bütün ihtiyaçlarının karşılanacağını savunan komünizm bu bağlamda ileri derecede gelişmiş bir tüketim toplumdur. Bu ise ileri derecede gelişmiş üretimi zorunlu kılar ki dünyanın kaynaklarının bunu kaldırması mümkün değildir.

Sürdürülebilir gelişmeyle komünizm birbiriyle uyuşmaz.

Sürdürülebilir gelişme, üretimin ve tüketimin düzenlenmesini ve sınırlandırılmasını öngörür.

Komünizmde de böyle olacaktır, dersiniz, klasik komünizm tanımının dışına çıkarsınız. Bu durumda insanların bütün ihtiyaçları karşılanmayacak, ihtiyaçlar ekoloji çerçevesinde kısıtlanacak ve düzenlenecektir.

Hem sürdürülebilir gelişmeyi ve hem de komünizmi savunmak yukarıda açıklanan nedenlerle mümkün değildir ama çok sayıda marksist ikisi arasındaki bağlantıyı görebilecek durumda değildir.

Tekrarlarsak: sürdürülebilir gelişme, ekolojinin dikkate alınarak üretimin ve tüketimin düzenlenmesi demektir. Böyle bir düzenleme komünizme uymaz ya da komünizmin klasik tanımından vazgeçmeniz, yerine başka tanım koymanız gerekir.

Yeni tanım yapılmalıdır.

Hem eski tanımı savunup ve hem de üretim ve tüketimin ekoloji dikkate alınarak düzenlenmesini savunanlar, başka bir deyişle sürdürülebilir gelişmeyi savunanlar, düştükleri çelişkinin henüz farkında değildirler.